

17. 5. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo na víkend - týden v české justici očima šéfredaktora

Reforma trestního práva směřuje ke schválení | ÚS: Nedostatečné tlumočení porušilo právo otce | Pavel jednal s nejvyšší žalobkyní o násilí mládeže | ÚS: Opakované spory o příspěvek na péči porušily právo na soudní ochranu | Právníci debatovali dopady digitalizace na justici | Advokáti získají mezinárodní ochranu - nová Úmluva Rady Evropy | ÚS: Odpor proti trestnímu příkazu lze podat i před jeho doručením | „Dětský certifikát“ má zabránit pachatelům pracovat s dětmi

Vážení čtenáři,

přinášíme Vám pravidelný přehled událostí ve světě práva za uplynulý týden.

Přeji Vám hezký víkend

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
EPRAVO.CZ

Události tohoto týdne:

Termín říjnových voleb oficiálně vyhlášen

Prezident Petr Pavel stanovil termín voleb do Poslanecké sněmovny na 3. a 4. října 2025 a jeho rozhodnutí bylo publikováno ve Sbírce zákonů. Tím formálně odstartovala předvolební kampaň se stanovenými povinnostmi pro kandidující strany (například zřídit do 19. května transparentní účet). Prezident využil nejzazší možný termín dle loňské ústavní novely o slučování volebních termínů, čímž předešel kolizi s víkendem státního svátku.

Jednotné hlášení zaměstnavatelů míří ke schválení

Poslanecký sociální výbor podpořil návrh zákona o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatelů (JMZH). Od příštího roku by tak firmy mohly zasílat údaje o zaměstnancích, jejich výdělcích a odvodech státu v jediném elektronickém formuláři, který nahradí přes dvacet různých současných výkazů. Cílem je výrazné snížení administrativy - jednotné hlášení má nahradit duplicitní oznamovací povinnosti vůči ČSSZ, úřadům práce, finanční správě či statistickému úřadu.

„Dětský certifikát“ má zabránit pachatelům pracovat s dětmi

Součástí vládní reformy trestního práva má být zavedení tzv. dětského certifikátu - evidence, v níž by odsouzení za sexuální a násilné činy měli až doživotní záznam bránící práci s dětmi. Ústavně-právní výbor Sněmovny doporučil tuto novinku schválit a plénum bude o trestní novele hlasovat koncem května. Návrh počítá se 100letým zápisem v rejstříku pro pachatele závažných činů (trestní sazba ≥ 5 let) a 20letým zákazem práce s dětmi u méně závažných deliktů, bez možnosti zkrácení doby.

Reforma trestního práva směřuje ke schválení

Poslanecká sněmovna se chystá schválit rozsáhlou novelu trestních předpisů, která má snížit recidivu a počet vězňů. Reforma zmírňuje postihy za drogové delikty a držení konopí, rozšiřuje využití alternativních trestů (včetně peněžitých) a doplňuje trestní zákoník o institut dětského certifikátu bránícího pachatelům sexuálních a násilných trestných činů práci s dětmi. Podle návrhu půjde nově ukládat peněžitě tresty za jakýkoli trestný čin (s výjimkou nejzávažnějších, jako je znásilnění) a snižují se trestní sazby u některých majetkových a internetových trestných činů. Ústavně-právní výbor už reformu podpořil a doporučil ji přijmout.

ÚS: Nedostatečné tlumočení porušilo právo otce Ústavní soud vyhověl stížnosti otce francouzského původu, kterému odvolací soud v opatrovnickém řízení nezajistil řádné tlumočení v rozhodující fázi jednání. Městský soud v Praze tím porušil právo stěžovatele na spravedlivý proces – kvůli jazykové bariéře se otec nemohl adekvátně vyjádřit k tvrzením matky ani prostřednictvím své advokátky. Ústavní soud proto zrušil napadené rozhodnutí a nařídil věc znovu projednat s garancí plného procesního práva pro cizojazyčného rodiče.

ÚS: Opakované spory o příspěvek na péči porušily právo na soudní ochranu Ústavní soud zrušil verdikt Nejvyššího správního soudu v dlouholetém sporu o snížení příspěvku na péči pro zdravotně postiženého žadatele. Podle nálezu sp. zn. IV. ÚS 3022/24 byly právní závěry NSS v "extrémním rozporu" s dosavadním průběhem řízení, čímž došlo k porušení stěžovatelova práva na soudní ochranu. Případ se proto vrací k Nejvyššímu správnímu soudu, který bude muset znovu posoudit zákonnost opakovaných správních rozhodnutí o dávce.

ÚS: Odpor proti trestnímu příkazu lze podat i před jeho doručením Ústavní soud rozhodl, že nelze ignorovat odpor podaný obhájcem obviněného proti trestnímu příkazu jen proto, že obviněný zatím nedostal písemné vyhotovení rozhodnutí. Městský soud v Brně pochybil, když takto napadený trestní příkaz považoval za pravomocný a vykonatelný, čímž porušil práva obviněného na přístup k soudu a veřejné projednání věci v jeho přítomnosti. ÚS vyhověl stížnosti a zakázal soudu pokračovat v exekuci trestního příkazu vydaného bez respektování včas podaného odporu.

Tribunál EU: Komise chybovala při utajení sms o nákupu vakcín Tribunál Soudního dvora EU zrušil rozhodnutí Evropské komise, která odmítla poskytnout novinářce textové zprávy mezi šéfkou Komise Ursulou von der Leyenovou a ředitelem firmy Pfizer Albertem Bourlou o nákupu covidových vakcín. Komise tvrdila, že tyto zprávy nemá k dispozici, avšak soud konstatoval, že její odpovědi byly založeny jen na domněnkách a nepřesných informacích. Žalobkyně naopak předložila důkazy o existenci komunikace, čímž vyvrátila domněnku Komise – ta pochybila vůči principu co nejširšího veřejného přístupu k dokumentům.

Pavel jednal s nejvyšší žalobkyní o násilí mládeže Prezident Petr Pavel se setkal s novou nejvyšší státní zástupkyní Lenkou Bradáčovou a zajímal se o její priority v čele žalobců. Pavel řešil zejména rostoucí agresivitu nezletilých a mladistvých – Bradáčová ho seznámila se statistikami výrazného nárůstu násilných činů mládeže (například počty vražd spáchaných mladistvými). Nejvyšší žalobkyně také oznámila chystanou personální obměnu ve vedení Nejvyššího státního zastupitelství a projednala s prezidentem svůj záměr zřídit pražskou pobočku úřadu.

Vláda utlumí legislativní činnost před volbami Vzhledem k blížícím se říjnovým volbám už vláda neplánuje předkládat zásadní nové zákony. Ministři na výjezdním zasedání 14. května uvedli, že kabinet se zaměří jen na nezbytné předlohy – například poslanecké iniciativy, evropské implementace či mimořádné normy, u nichž panuje shoda i s opozicí. Běžné legislativní projekty by už nestihly projít Sněmovnou do konce volebního období, které končí v

červnu, proto bude vláda projednávat spíše jen podzákonné předpisy a připraví základ návrhu rozpočtu na příští rok.

Právníci debatovali dopady digitalizace na justici

Ve dnech 14.-15. května 2025 proběhl v pražském Karolinu Druhý sjezd českých právníků zaměřený na právo v digitálním věku. Zhruba 200 odborníků napříč právními profesemi (advokáti, soudci, státní zástupci, notáři aj.) diskutovalo o vlivu umělé inteligence, fenoménu deepfake, digitální identity a dalších technologických trendů na právní systém a spravedlnost. Hlavním cílem setkání bylo najít odpovědi na otázku, zda digitální éra může přispět ke spravedlivějšímu a efektivnějšímu fungování práva a justice.

ESLP: České soudy otce nediskriminovaly

Evropský soud pro lidská práva zamítl stížnost otce, který neúspěšně požadoval svěřeni dětí do střídavé péče a snížení výživného. Štrasburský soud konstatoval, že české soudy rozhodly v souladu s nejlepším zájmem dětí a jejich postup nebyl motivován pohlavím stěžovatele. Otec má sice děti nadále v péči matky, avšak s rozšířeným stykem 12 dní v měsíci; soudy odmítly změnit péči kvůli dlouhodobým sporům rodičů a ponechaly výživné nezměněné s ohledem na příjmy otce a potřeby dětí. ESLP proto neshledal porušení práv otce ani diskriminaci a stížnost označil za zjevně neopodstatněnou.

EU zavádí jednotný přehled pro globální minimální daň

V Úředním věstníku EU byla 6. května 2025 publikována směrnice Rady (EU) 2025/872 (tzv. DAC 9), která mění pravidla správní spolupráce v daňové oblasti. Nová úprava umožní nadnárodním firmám podávat jednotný informační přehled k tzv. dorovnávací dani (globální minimální dani) platný v celé EU a zavádí povinnou výměnu těchto údajů mezi daňovými správami členských zemí. Členské státy musí směrnici transponovat do konce roku 2025; Česká vláda už schválila příslušný prováděcí zákon, který nyní míří do Parlamentu.

Advokáti získají mezinárodní ochranu - nová Úmluva Rady Evropy

Rada Evropy otevřela 13. května 2025 k podpisu novou Evropskou úmluvu o ochraně advokátů, která byla přijata Výborem ministrů v březnu. Jde o první právně závazný mezinárodní dokument zaměřený výhradně na zajištění nezávislosti a bezpečnosti advokátů, reagující na rostoucí počet útoků proti nim při výkonu povolání. Úmluva ukládá státům povinnost chránit advokáty před zastrahováním či napadáním, garantovat mlčenlivost komunikace s klienty a zřídit účinné právní prostředky nápravy při porušení práv advokátů. Česká republika přípravu úmluvy podporovala a očekává se, že se v budoucnu připojí mezi signatáře.

Prezident má výhrady ke smlouvě s Vatikánem

Prezident Petr Pavel ve svém vyjádření pro Ústavní soud uvedl, že připravovaná smlouva mezi Českou republikou a Vatikánem není v souladu s českým ústavním pořádkem. Podle Pavla konkordát narušuje základní principy svrchovaného a sekulárního státu tím, že katolické církvi a jejím institucím přiznává privilegované postavení. Skupina 17 senátorů už v březnu požádala Ústavní soud o přezkum této smlouvy, zejména kvůli sporné otázce zpovědního tajemství a možnému dopadu na lidská práva. Prezident hodlá s ratifikací smlouvy vyčkat na rozhodnutí Ústavního soudu, který se věci aktuálně zabývá.

Ochrana OSVČ před lichvářskými sankcemi

Senát schválil novelu zákona o spotřebitelském úvěru, která zavádí limit na smluvní pokuty u půjček pro osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ). Nově nesmí sankce za opožděnou splátku přesahovat 0,1 % denně z dlužné částky, a to po prodloužení delším než 90 dnů. Tato změna rozšiřuje ochranu před neúměrnými sankcemi, jež dosud platila pro spotřebitele, i na drobné podnikatele. Zákon nyní čeká

na podpis prezidenta a účinnost nabude 1. července 2025.

Vyšlo na epravo.cz:

Bankovní tajemství ve světle nových výzev bezhotovostní digitální éry

Bankovní tajemství jako důležitá sféra ochrany soukromí jednotlivce bylo v posledních desetiletích v důsledku množících se případů průlomů do bankovního tajemství spíše na ústupu, avšak některé významné trendy a výzvy nové digitální éry, jako je blížící se bezhotovostní ekonomika a kybernetické podvody na klienty bank, mají potenciál znovu obnovit...

Prohlášení a záruky v korporálních smlouvách jako cár papíru?

Vrchní soud v Praze svým rozsudkem sp. zn. 7 Cmo 21/2024, ze dne 27. 3. 2025 hodil granát do poklidné korporální praxe, když na základě výkladu klauzulí (representation and warranties), které transakční smlouvy standardně obsahují, dovodil, že se v jejich případě jedná o neurčitá právní jednání, kterým nelze přiznat žádný význam, neboť se k nim...

FDI v akci: První zákaz zahraniční investice v České republice

Česká vláda poprvé využila své pravomoci podle zákona o prověřování zahraničních investic (FDI zákon) a zakázala zahraniční investici z důvodu ohrožení bezpečnosti státu. Bližší důvody pro přijetí rozhodnutí zůstávají tajné, případ ale značí posun směrem k aktivnějšímu a více intervencionistickému přístupu státu vůči zahraničním...

Byznys a paragrafy, díl 9.: Flexinovela zákoníku práce

Vítáme vás u devátého dílu naší série Byznys a paragrafy, kterou pro vás připravuje advokátní kancelář LAWYA. Naším cílem je přinášet podnikatelům srozumitelné a praktické informace z oblasti práva, daní a účetnictví. Tentokrát se zaměříme na novelu zákoníku práce.

Kamerové systémy ve školách podle doporučení Úřadu pro ochranu osobních údajů: Jen chtít nestačí

Kamerové systémy jsou stále častějším tématem a způsobem cíleným na ochranu majetku, života, zdraví, ale i prevenci násilného či jinak závadného jednání. V poslední době se jejich použití rozšířilo také do škol a školských zařízení. Přístup škol ke kamerovým systémům je zpravidla obdobný. Chtěly by. Ale měly by? V článku vycházejícím z aktuálního...

Právo nájemce na náhradu za převzetí zákaznické základny

Provozovali jste úspěšný obchod, jenže pronajímatel vám vypověděl nájemní smlouvu a nyní musíte hledat nové prostory? Nezapomínejte přitom na to, že v souvislosti s tím můžete mít právo na náhradu. Podle § 2315 občanského zákoníku totiž platí, že je-li nájem prostor sloužících k podnikání ukončen vypovědí ze strany pronajímatele, může mít nájemce...

Jaké změny přinese novela zákona o bankách u vedoucích pracovníků a nový institut donucovací pokuty

Dne 7. března 2025 vláda předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti finančního trhu.[1] Novelizován by tak měl být mimo jiné zákon o bankách, zákon o České národní bance, zákon o podnikání na kapitálovém trhu a některé další předpisy. Vzhledem k tomu, že se jedná o transpozici evropských předpisů, bylo...

Řízení o směnečném platebním rozkazu

Řízení o směnečném platebním rozkazu představuje zvláštní procesní institut civilního práva, jehož účelem je rychlá a účinná ochrana věřitele při vymáhání směnečné pohledávky. Vzhledem k

formalistické povaze směnečného práva je u něho klíčové dodržení všech pravidel procesní i hmotněprávní povahy. V tomto článku bychom si popsali průběh a...

Právní obrana SVJ proti přístavbě na společném prostoru

Čím dál častěji se Společenství vlastníků jednotek (SVJ) setkává s případy, kdy některý ze členů svévolně a bez souhlasu příslušného orgánu SVJ zabere společné prostory a na nich si přistaví zimní zahradu, posilovnu, sklad zahradního nábytku, a podobně. Objevují se i případy, kdy člen SVJ společný prostor nadužívá způsobem, který nebyl původně...

10 otázek pro ... Olgu Kaizar

Mgr. Olga Kaizar je od května letošního roku partnerkou advokátní kanceláře ROWAN LEGAL. Do týmu přináší více než dvacetiletou praxi v oblasti právního poradenství se zaměřením na nemovitosti. Má rozsáhlé zkušenosti s velkými realitními transakcemi i komplexním poradenstvím zahrnujícím M&A, financování a restrukturalizace. Vedle nemovitostního...

Outsourcing ICT služeb dle nařízení DORA

Za jednu z rizikových oblastí v rámci kybernetické bezpečnosti lze považovat využívání třetích osob k poskytování ICT služeb. Tento outsourcing s sebou nese novou vrstvu rizik, a to zvláště v situacích, kdy poskytované služby jsou zásadní pro činnost finančního subjektu a vytváří určitou formu závislosti. V praxi se může jednat např. o...

Zamítnutí žaloby z důvodu odlišných skutkových tvrzení v jiném řízení

V rámci naší advokátní praxe se nám podařilo získat zajímavé rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR týkající se na první pohled banální otázky, která však dosud nebyla v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu řešena, a to odlišnosti skutkových tvrzení v řízeních s jiným předmětem, ale totožnými účastníky. Tato problematika se jednoznačně dotýká základních...

Zdroj: EPRAVO.CZ

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Implementace směrnice o transparentnosti odměňování v České republice](#)
- [Když zaměstnanec daruje krevní plazmu](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Plán kontrol inspekce práce pro rok 2026](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [„Superdávka“ - proč dochází k posunu nároku a kdy bude vyplacena?](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)